معاونت آموزشی – مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

فرم طرح دوره

نام درس : اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریهای شایع در ایران **میزان واحد: ۱**	**رشته تحصیلی: پرستاری**	**مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته**	**محل برگزاری: ساختمان کلاسها**	**مدرس: فرشته نجفی**	**نیمسال اول تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶**

هدف کلی درس: دانشجویان در پایان این واحد درسی با مبانی اپیدمیولوژی و پزشکی پیشگیری، علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماریها در جامعه و ارائه اطلاعات اختصاصی در مورد همه گیرشناسی بیماریهای شایع کشور آشنا می شوند.

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه(دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه** ارزشیابی
۱	۹۶/۶/۱۲۷	آشنایی با تعریف و تاریخچه،اهداف و کاربردهای اپیدمیولوژی	**دانشجو بتواند** **حیطه شناختی:** ۱. تاریخچه و سیر تحول اپیدمیولوژی را تشریح کند. ۲. تعریف دقیق و کاملی از اپیدمیولوژی را بداند. ۳. شاخه های علم اپیدمیولوژی را بشناسد. ۴. اهداف و کاربردهای اپیدمیولوژی را نام ببرد. ۵. تفاوت اپیدمیولوژی با پزشکی بالینی را بداند. ۶- اهمیت علم اپیدمیولوژی را در رشته پرستاری توضیح دهد. **حیطه عاطفی:** ۱. با انگیزه در حین تدریس به درس گوش کند. ۲. در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد	**شناختی عاطفی**	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور کتاب، مقاله نرم افزار Power point	**۱۲۰**	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس- آمادگی برای جلسه آینده	**آزمونهای آغازین**
۲	۹۶/۷/۳	آشنایی با منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی و ابزارهای اندازه گیری در اپیدمیولوژی	**دانشجو بتواند** **حیطه شناختی:** ۱- نظام اطلاعات سلامت را تعریف کند.	**شناختی عاطفی**	سخنرانی، پرسش و	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور	**۱۲۰**	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس- Quiz در جلسه	**تکوینی**

* روش یاددهی – یادگیری می‌تواند شامل: سخنرانی، مباحثه‌ای – گروهی کوچک، نمایشی – حل مسئله – پرسش و پاسخ – گردش علمی، آزمایشی

** آزمون‌ها بر اساس اهداف می‌توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله‌ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.

		۲- رویکرد اپیدمیولوژیک را توصیف کند. ۳- ابزارهای اندازه گیری در اپیدمیولوژی را نام ببرد و تعریف کند. ۴- ابزار های اندازه گیری در اپیدمیولوژی(نسبت،تناسب،میزان.) را از یکدیگر تمیز دهد. **۵**- انواع شاخص های اپیدمیولوژیک را تعریف و تشریح کند. **حیطه عاطفی:** ۱. با انگیزه به حل مسائل بپردازد. ۲. با تمرکز حواس در طول کلاس مسائل را پیگیری کند.		پاسخ، بحث گروهی، گروهی کوچک، حل مسئله	کتاب، انیمیشن، نرم افزار Power point		آینده	
۳	**۹۶/۷/۱۰**	آشنایی با شاخص های مهم در اپیدمیولوزی	**دانشجو بتواند** **حیطه شناختی:** ۱- انواع شاخص های مهم در اپیدمیولوژی را بشناسد. **۲**- شاخص های میرایی شامل :میزان خام مرگ،میزان اختصاصی مرگ بر حسب سن و جنس،میزان نسبی مرگ و میر،میزان بقا،میزان کشندگی بیماری،میزان مرگ مادری،مرگ شیرخوارگی و نوزادی را نام ببرد و تشریح کند ۳- بتواند شاخص های بیماری زایی و مرگ و میر را محاسبه کند. ۴- شاخص های تولد و باروری شامل: میزان خام تولد، میزان باروری کلی و حقیقی را بشناسد. ۵- شاخص های ابتلا (شیوع شامل: شیوع نقطه ای و شیوع دوره ای و بروز شامل:بروز تجمعی و تراکم بروز) را بشناسد و توصیف کند. ۶- کاربردهای شاخص ابتلا را بداند. ۷- بتواند شاخص های باروری و ابتلا را محاسبه کند **حیطه عاطفی:** ۱. در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد ۲. در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد	**شناختی عاطفی**	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، گروهی کوچک، حل مسئله	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور کتاب، انیمیشن،مقاله، نرم افزار Power point	**۱۲۰**	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس- ارائه کلاسی	**تکوینی**
۴	**۹۶/۷/۱۷**	آشنایی با مفهوم غربالگری	**دانشجو بتواند** **حیطه شناختی:** ۱.با مفهوم غربالگری آشنا گردد. ۲- پدیده کوه یخ را در مورد بیماریها بشناسد. ۳- ضوابط یک برنامه غربالگری را بداند. ۴- مفاهیم حساسیت، ویژگی ، ارزش اخباری مثبت و منفی را بداند. ۶- مفهوم پایایی یا قابلیت اطمینان در آزمون غربالگری را بداند.	**شناختی عاطفی**	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، گروهی کوچک، حل مسئله	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور کتاب، جزوه آموزشی، نرم افزار Power	**۱۲۰**	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس- Quiz در جلسه آینده	**تکوینی**

		۷- بیماریهای مهم شمول طرح غربالگری در کشور را نام ببرد. **حیطه عاطفی:** ۱. در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد ۲. در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد		سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، گروهی کوچک، حل مسئله	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور کتاب، فیلم آموزشی، انیمیشن، نرم افزار Power point	۱۲۰	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس- ارائه پروژه،	**تکوینی یا تشخیصی**
۵	**۹۶/۷/۲۴**	آشنایی با مدل های اپیدمیولوژیک و کاربرد آنها در پیشگیری	**دانشجو بتواند** **حیطه شناختی:** ۱- هدف از ایجاد مدل های اپیدمیولوژیک را بدانند. ۲- انواع مدل های اکولوژیک در ارتباط با علیت بیماری ها را نـام ببرد. ۳- با مدل مثلث اپیدمیولوژیک علت بیماری ها را توجیه کند. ۴- نحوه کاربرد مدل چرخ را بداند. ۵- شبکه علیت و کاربرد آن را بشناسد. ۶- مدل اعتقاد به سلامتی و کاربرد آن در ارتقا سلامت را تشـریح کند. **۷-** برای یک بیماری مزمن و یک بیماری تک عاملی مدل مناسب مربوطه را ترسیم نماید. **۸- حیطه عاطفی:** ۱. در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد ۲. در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد	**شناختی عاطفی**	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، گروهی کوچک، حل مسئله	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور کتاب، فیلم آموزشی، انیمیشن، نرم افزار Power point	**۱۲۰**	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس- ارائه پروژه،	**تکوینی یا تشخیصی**
۶	**۹۵/۸/۱**	آشنایی با واژه ها و اصطلاحات متداول در اپیدمیولوژی	**دانشجو بتواند** **حیطه شناختی:** ۱- واژه های مربوط به سیر طبیعی بیماری ها و انواع بیمـاری هـا (سلامت،بیماری بیماری بالینی،تحـت بـالینی و مزمن،عفونـت بیمارستانی،عفونت فرصت،بیماری ناشی از دخالـت پزشـک) را بداند. ۲- واژه های مربوط به وضعیت انتشار بیماری ها در جامعه (آندمیک،هولوآندمیک،هیپر آندمیک،تک گیر،اپیدمیک،طغیان،عالمگیر،بیماری خارجی،کنترل،حذف،ریشه کنی،ایمنی جمعی)را توصیف کند. ۳- واژه های مربوط به مبارزه با بیماری های واگیردار (روابط متقابل عامل بیماری زا و انگل،زنجیره عفونت،عامل عفونی،بیماری مسری،بیماری قابل واگیر،انتقال عوامل بیماریزا،آلودگی،آلایندگی،آلودگی انگلی،میزبان،حساس،مخزن،منبع،جداسازی،قرنطینه،بیماری	**شناختی عاطفی**	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، گروهی کوچک، حل مسئله	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور کتاب، مقاله نرم افزار Power point	**۱۲۰**	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس- تحقیق کلاسی برای درس	**تکوینی یا تشخیصی**

			های مشترک انسان و حیوان) را تشریح کند. **.حیطه عاطفی:** ۱. در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد ۲. در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد						
۷	**۹۶/۸/۸**	آشنایی با مفهوم اکولوژی و نقش آن در اپیدمیولوژی و سلامت،مفهوم علیت و فاکتورهای مرتبط با علیت	**دانشجو بتواند** **حیطه شناختی:** ۱- مبانی بیماری زایی) عامل بیماری زا،محیط و میزبان (را بداند. ۲- عوامل داخلی) سن،جنس،نژاد و قومیت و(..موثر بر سلامت را توصیف کند. ۳- عوامل خارجی)محیط زیستی،فیزیکی،اجتماعی و (..موثر بر سلامت را توضیح دهد. ۴- مفهوم علیت را بداند. **۵**- فاکتورهای علیت را توضیح دهد. **حیطه عاطفی:** ۱. در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد ۲. در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد	**شناختی عاطفی**	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، گروهی کوچک، حل مسئله	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور کتاب، عکس نرم افزار Power point	**۱۲۰**	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس- Quiz در جلسه آینده	**تکوینی یا تشخیصی**
۸	**۹۶/۸/۱۵**	آشنایی با انواع مطالعات در اپیدمیولوژی و بیماری های شایع ایران	**دانشجو بتواند** **حیطه شناختی:** ۱- با مطالعات توصیفی (گزارش مورد، گزارش موارد، اکولوژیک و مقطعی) آشنا گردد. ۲- انواع مطالعات تحلیلی شامل مقطعی، مورد شاهدی و همگروهی را شرح دهد. ۳- مطالعات کازآزمایی بالینی و مفاهیم آن را توضیح دهد. ۱- با اپیدمیولوژی بیماری های سل، بروسلوز و مالاریا را بشناسد. ۲- اپیدمیولوژی بیماری های منتقله از راه جنسی را بداند. ۳- جنبه های اپیدمیولوژیک بیماری های غیر واگیر مزمن (سرطانها، قلبی عروقی، تب رماتیسمی، هپاتیت و سوانح و حوادث را توضیح دهد. **حیطه عاطفی:** ۱. در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد ۲. در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد	**شناختی عاطفی**	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، گروهی کوچک، حل مسئله	وایت برد ماژیک ویدئو پروژکتور کتاب، مقاله نرم افزار Power point	**۱۲۰**	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	**تکوینی یا تشخیصی**
۱۷	**۹۶/۱۰/۱۶**	جمع بندی مطالب	**دانشجو بتواند**	شناختی-	حل مسئله	----	**۱۲۰**	حل مسائل داده	**آزمون پایانی**

			۱- مطالب ارائه شده در طول ترم را توضیح جامعی بدهد. ۲- مسائل مختلف ارائه شده در طول ترم را حل نماید. ۳- هدف از ارائه این واحد درسی را به خوبی درک کرده باشد. ۴- با انگیزه و اشتیاق در امتحان پایان ترم شرکت کند.	عاطفی				شده	

نحوه ارزشیابی:

ارزشیابی به صورت کتبی که ۲۰٪ کل نمره با استفاده از کوئیز و ۸۰٪ باقی‌مانده در امتحان پایان ترم محاسبه می‌گردد.

نحوه محاسبه نمره کل:

آزمون پایان ترم ۷۰٪ کل نمره

کوئیز و تکالیف درسی ۲۰٪ کل نمره

حضور فعال در کلاس ۱۰ درصد کل نمره

منابع درسی:

۱- حاتمی حسین،سوری حمید،مبانی و اصول اپیدمیولوژی،کتاب جامع بهداشت عمومی،جلد دوم،چاپ سوم،1391

۲- عزیزی، فریدون .جانقربانی، محسن و حاتمی، حسین .اپیدمیولوژی وکنترل بیماریهای شایع در ایران، چاپ دوم1391 .

۳- حسینی میمنت، حسین زاده صفیه ، اپیدمیولوژی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی،چاپ اول،تهران،1389

۴- حسینی میرمحمد،تذکری زهرا،اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری ها برای پرستاران،چاپ دوم،تهران،1380

۵- پارک جی.درسنامه پزشکی و پیشگیری اجتماعی. جلد1 و 4 ،ترجمه حسین شجاعی تهرانی1383

۶- گوردیس ،لئون.اپیدمیولوژی. حسین صباغیان و کوروش هلاکویی نائینی انتشارات گپ1385

۷- ایلدر آبادی . اسحق . درسنامه پرستاری بهداشت جامعه 1 و 2 و . 3 نشر جامعه نگر . چاپ سوم1389

۸- طباطبایی سید محمد،زهرایی محسن،احمدنیا هاله،قطبی مرجان،رحیمی فرانک،اصول پیشگیری و مراقبت از بیماری ها،انتشارات روح قلم،چاپ اول1385

۹- رفعتی،مسعود،قطبی،مرجان،احمدنیا هاله،اصول پیشگیری و مراقبت بیماری ها،نظام مراقبت بیماری های غیرواگیر،چاپ اول1387